

Kirjoita Mieli-pide-sivulle

Uuden keskustelun avaava kirjoitus saa olla välilyönteinen enintään 4 000 merkkiä, jatkopuheenvuoro enintään 2 500 merkkiä ja kommentit 500-1 000 merkkiä. Tekstit julkaistaan nimellä, nimimerkki hyväksytään vain poikkeustapauksessa. Toimitus valitsee julkaistavat kirjoitukset ja voi tarvittaessa muokata niitä. Liitä mukaan yhteyshetimit, pelkkä sähköpostiosoite ei riitä. Lähetä kirjoitus osoitteeseen kujalta@ess.fi tai Etela-Suomen Sanomat / Mieli-pide, PL 80, 15101 Lahti.

Lähetä lukijan kuva

Otitko mielenkiintoisen kuvan? Mieli-pide-sivulla julkaistaan myös lukijoiden lähettämiä kuvia. Lähetä kuva osoitteeseen kuva@ess.fi. Kirjoita sähköpostiin kuvaajan nimi, yhteyshetimit ja muut kuvaan liittyvät tiedot. Käytä Kuvakuja.fi-galleriaa, jos haluat lähettää useita kuvia kerralla ja samalla jakaa kuvasi muiden kanssa. Toimitus seuraa jatkuvasti Kuvakujan kuvia ja poimii sopivat julkaistavaksi. Julkaistuista kuvista yksi palkitaan kuukausittain.

Lähetä Näppis

Lähetä tekstiviesti numeroon 13300. Kirjoita viestin alkuun ESS SANA. Viestin lähetys maksaa 1,10 euroa. Palvelu toimii kaikilla kotimaisilla matkapuhelinliittymillä. Näppis-palstalla ei julkaista mainoksia, osto- ja myyntipalstalle kuuluvaa aineistoa, merkkipäivä tiedotuksia eikä onnittelevia. Toimitus päättää viestien julkaisemisesta. Lisää Näppisiä julkaistaan verkossa osoitteessa ess.fi Mieli-pide.

Lukijalta

Hollola sai kaatopaikan läpi nimikkikailulla

Kierrätyspuisto: Kuntalaisilla ei ollut vaikutusmahdollisuuksia.

Parin vuoden ajan tarvittaneella kaava- ja nimikkikailulla pidettiin kaatopaikkahanke hollolaisilta puun takana ja sille tehtiin tarvittavat toimenpiteet maakunta-kaavaan ja Hollolan strategiseen yleiskaavaan ilman asukasvastustusta.

Kaavakikkailu: tärkeät asiat pohjustetaan yleisin termein kaavoituksen alkuvaiheessa (luonnos) ja tuodaan kaavaan eri termien loppuvaiheessa (ehdotus) ja toisen kaavaluonnosissa ei mainita tärkeitä asioita.

Nimikkikailu: suunniteltua todellista toimintaa ei näy (Uusi Aikkala on kaatopaikka ja Aikkala on jäteasema) ja oikea sijainti ohjautuu joko eri paikkaan (Riihimäentien varsi voi olla 5-8 km Salpakankaalta) tai tuntemattomaan paikkaan (Päijät-Hämeen liiton toimeksianto).

Liiton muualle siirtyvän erityisasiantuntijan Tapio Ojosen mukaan maakunta-kaavatyön aikana ei ennatetty tehdä kierrätyspuiston aluevaihtoehtojen selvitystä. Todellinen syy on kuitenkin Nas-tolan kaatopaikkahankkeen kova asukasvastustus, mikä sai maakuntahallituksen huolestumaan kierrätysliiketoiminnan maineesta. Piti saada vastustuksesta "puhdas" sijoituspaikka.

Nostavan logistiikka-alueen kitussa Hollola kilpaili tulevan

kehätien Nostavan liittymässä sijaitsevilla Aikkalalla alueellisesta kaatopaikasta (ns. kierrätyspuistosta) usean vuoden ajan.

Maakuntakaavaan se tuli luonnovaralogistiikan kehittämisen (llk2) kohdealueeksi nimellä Uusi Aikkala, mikä nimi on käytössä vain maakuntakaavan kartassa. Muissa kaavadokumenteissa ja lausunnoissa, jos nimeä sanotaan, kikkaillaan Aikkala-nimellä. Vuosina 2015 ja 2016 Hollola markkinoi Aikkalaa liitolle maakuntakaavasta antamissaan lausunnoissa.

Huhtikuussa 2016 Hollolalla oli kaksi valttia kädessään: kaatopaikalle ei ollut vastustusta ja kehätie.

Kaava- ja nimikkikailun avulla Uusi Aikkala -hankkeen piti pysyä "puhtaana" maakunta- ja yleiskaavassa. Lisäksi sen tulisi olla "puhtaasti" ykkönen tulevassa sijaintipaikkaselvityksessä.

Maakuntakaavan selostus kuvaa Aikkalan sen nykyisenä toimintana. Vasta selostuksen liiteosassa selviää sen tarkoittavan Uutta Aikkalaa.

Kaavassa ei missään määritellä kierrätyspuisto-termiä. Muutkin termit olivat sekavia. Syyskuuhun 2016 mennessä Aikkalasta ei tullut muistutuksia, mutta Lahdesta ja Orimattilasta tuli kunnilta ja asukkailta sikäläisistä llk-alueista.

Yleiskaavan syksyn 2016 luonnosvaiheen selostuksen työpaikat ja

palvelut (TP) -osiossa paikannimi on: "Soramäen eritasotasoiliittymän eteläpuoliset alueet". Asia-kirjoissa ei mainita Aikkalaa, llk2 -aluetta, kierrätyspuistoa, jätteenkäsittelyä eikä kierrätystä. Alue ei ulotu llk2 -alueelle. Muistutuksia ei tullut. Vaikka liitto lausunnoissaan sanoo noudattavansa maakuntakaavaa, se ei mainitse eikä selitä uutta llk -termiä eikä Uutta Aikkalaa.

Kunta vei tammikuun 2017 yleiskaavan ehdotusvaiheessa jätteenkäsittelyn ja kierrätyspuiston selostukseen ja karttaan paikannimillä "Riihimäentien varrella kehätien eteläpuolella sijaitseva luonnovaralogistiikka-alue" ja "Riihimäentien varren alueen teollisuus- ja työpaikka-alue". Soramäen TP-alue oli vaihtunut pinta-alaltaan yli 1,5-kertaiseksi kattaakseen llk2 -alueen.

Liitto ei mainitse lausunnoissaan näitä muutoksia eli kaatopaikkavarauksia. Muistutuksia ei tullut.

Joulukuussa 2016 kunnan konsertti- ja nuorisoyhteistyön toimintasuunnitelman nimellä "alueet myös hyvän saavutettavuuden kannalta päävayläyt huomioiden." Maaliskuun 2017 kaavoituskausissa kaatopaikkaa ei mainittu.

Huhtikuussa 2017 kuntavaalikiireissä valtuusto teki tietämättään strategiseen yleiskaavaan 289

hehtaarin kaatopaikkavarauksen kilometrin päähän 12 000 asukkaan Salpakankaasta ja vallitsevien tulien yläpuolelle. Kierrätyspuistolle tehtiin varaus käyttämättä kyseessä olevaa sanaa. Kunta myi koko salailun ajan tonnjeja lapsiperheille tulevan kaatopaikan läheltä.

Kehätie-vaihtoehto pärjäsi hyvin "puhtaine" maakuntakaavan määrittelyineen ja yleiskaavavarauksineen elokuussa 2017 esitellyssä selvityksessä. Liitto esti nastolalaisia vaihtamasta kierrätyspuiston paikannimeä, mutta salli Hollolan käyttää kymmentä nimeä.

Hollolaisten ja kunnanvaltuuston vaikutus- ja vaikutusmahdollisuudet lakaistiin maan alle pari vuotta kestäneessä Uusi Aikkalan kiilloituksesta. Muutama kunnan ja liiton virka- ja luottamushenkilö suhmuroi uusilla epämääräisillä termeillä, sijoituspaikan kaava- (sisältö, ajoitus ja tyhjat lausunnot) ja nimikkikailulla sekä salailulla Kehätielelle kaavojen tarvitsemat asiat ilman asukasvastustusta.

Tosiasioiden valjettua 1 750 henkilöä allekirjoitti Hollolan kaatopaikkahankkeen sijaintia, ei kiertotaloutta, vastustavan adressin.

Olavi Uusitalo professori, KTT, DI
Hollola

Kaava ei sovi metsään

Maankäyttö- ja rakennuslain kokonaisuudistus on käynnistynyt. Tulevan lainsäädännön lähtökohdaksi on mainittu se, että laki palvelee entistä tarkoituksenmukaisemmin maan eri osia.

Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että ohjauksen tarve on suurempi siellä, missä muu- tospaineita on paljon. Siellä, missä painetta ja rakentamista on vähemmän, ei ohjausta tarvita yhtä paljon. Tämä on hyvä periaate.

Maankäyttöä ja rakentamista koskevan sääntelyn tulee edistää erityyppisten alueiden elinvoimaa niin mailla kuin kaupungissa. Yksi keskeinen alueiden elinvoimatekijä on elinkeinojen tarvitsema infrastruktuuri.

Kaavoituksella ei kannata yrittää ratkaista kaikkia maailman ongelmia. Metsien käyttöön liittyen sitä on yritetty tehdä erilaisilla merkinnöillä suoje- luun ja virkistykseen perustu- ten.

Metsien käsittelyä varten on kuitenkin oma lainsäädäntönsä, joka turvaa kokonais- kestävyden eli taloudelliset, ekologiset ja sosiaaliset arvot. Suomessa laajasti käytössä oleva metsäsertifiointi tukee näiden tasapainoa.

Myös suojelelulle on oma erityislainsäädäntönsä: luonnonsuojelu- ja ympäristönsuojelulait sekä vesiensuojeluun omansa.

Ulkoilua ja virkistystä varten tehdyille aluerajauksille on hyvä olla tarkka suunnitelma toteutuksesta ja aikataulusta.

Muut merkinnät ja rajaukset ovat turhia, sillä Suomessa on maailman mittakaavassa poikkeuksellinen jokamiehenoikeus, joka sallii kaikille oikeuden ulkoilla ja virkistäytyä sekä poimia sienä ja marjoja kenen tahansa metsissä.

Suomen tulevan menestyksen kannalta on tärkeää, että eri lainsäädännöt tukevat luonnovaroiden kestävä hyödyntämistä. Metsillä on merkittävä vaikutus työllisyyteen ja aluelouteen erityisesti maaseudulla.

Kaavoituksen panokset kannattaa kohdistaa niille alueille, joilla maankäyttöä koskevalla päätöksillä parannetaan asu- misen, elämisen ja liikkumisen edellytyksiä.

Metsään rajoittavia kaava- merkintöjä ei tarvita. Anu Islander metsäasiantuntija Metsäteollisuus ry

Nuorisotyön resurssien väheneminen huolestuttaa

Kuntien nuorisotyö on laajentunut perinteisistä kuntien nuorisotiloista kouluihin, nuorten työpajoille ja sosiaaliseen mediaan.

Nuorten sosiaalisten tieteiden rakentuminen tapahtuu todellisis- sa kohtaamisissa, joihin ammatil- linen nuorisotyö muodostaa ajan hengen mukaiset toimintatavat.

Jyty on nuoris- ja järjestötyön ammattilaisten edunvalvoja, joka on huolestunut kunnallisen nuori- sotyön resurssien vähentymisestä.

Mielestämme kuntien on varat- tava jatkossa nuorisotyöhön tar- vittavat resurssit, jotka antavat mahdollisuuden tukea nuorten kasvua kohti aikuisuutta ja yhteis- kunnan toimijuutta.

Maakunta- ja soteuudistuk- sen myötä kuntien yhdeksi suur- rimista palvelutehtävistä on muodostumassa sivistystoimen tehtävä. Varhaiskasvatuksen ja opetuksen lisäksi niihin kuuluu oleellisena osana kunnallinen nuorisotyö.

Nuorisolaki edellyttää kunnalliselta nuorisotyöltä nuorten kasvun, itsenäistymisen ja osallisuuden tukemista.

Uudet toimintatavat antavat mahdollisuuden kohtaamiseen myös niille nuorille, joiden elä- mään liittyy syrjäytymisen vaara. Nuorisolaki edellyttää kunnalli- selta nuorisotyöltä ennen kaikkea nuorten kasvun, itsenäistymisen ja osallisuuden tukemista yhteis- kunnassa. Tähän työhön kunnilla tulee olla myös riittävät resurssit.

Suomalaisella nuorisotyöllä on pitkät perinteet nuoren kasvun tukemisessa. Varhaisiämpiä toi- mijoita olivat 1800-luvun lopulla kristilliset nuorisoyhteisöt. Muita nuorisotyön pioneereja olivat muun muassa raittiusliikkeet ja partiojärjestö, joka tuli Suomeen

vuonna 1910.

Kuuntien nuorisotyö rantaui ty vuonna 1946, kun Hausjärvelle valittiin Suomen ensimmäinen vakituinen nuorisotyöntekijä.

Nuorisotyön ammattilaisia kou- lutetaan toisen asteen ja vapaan sivistystyön oppilaitoksissa sekä ammattikorkeakouluissa. Viimeksi mainituissa on mahdollisuus suorittaa myös ylempää amk:n tutkinto. Yleisimpiä ammattini- mikkeitä ovat nuoris-ohjaaja, nuorisosihteeri ja nuorisotyön- tekijä.

Maija Kuittinen alueasiamies
Julkis- ja yksityisalojen toimihenkilöliitto Jyty ry

Kirjoita Mieli-pide-sivulle

Uuden keskustelun aava kirjoitus saa olla välilyönteineen enintään 4 000 merkkiä, jatkopuheenvuoro enintään 2 500 merkkiä ja kommentit 500-1 000 merkkiä. Tekstit julkaistaan nimellä, nimerkkiä hyväksytään vain poikkeustapauksessa. Toimitus valitsee julkaistavat kirjoitukset ja voi tarvittaessa muokata niitä. Liitä mukaan yhteystiedot, pelkkä sähköpostiosoite ei riitä. Lähetä kirjoitus osoitteeseen lujkalta@ess.fi tai Etela-Suomen Sanomat / Mieli-pide, PL 80, 15101 Lahti.

Lähetä lukijan kuva

Oitko mielenkiintoisen kuvan? Mieli-pide-sivulla julkaistaan myös lukijoiden lähettämiä kuvia. Lähetä kuva osoitteeseen kuva@ess.fi. Kirjoita sähköpostiin kuvaajan nimi, yhteyshenkilö ja muut kuvaan liittyvät tiedot. Käytä Kuvakuja.fi-galleriaa, jos haluat lähettää useita kuvia kerralla ja samalla jakaa kuvasi muuden kanssa. Toimitus seuraa jatkuvasti Kuvakujaan kuvia ja poimii sopivat julkaistavaksi. Julkaistuista kuvista yksi palkitaan kuukausittain.

Lähetä Näppis

Lähetä tekstiviesti numeroon 13300. Kirjoita viestin alkuun ESS SANA. Viestin lähetyks maksaa 1,10 euroa. Palvelu toimii kaikilla kotimaisilla matkapuhelinliittymillä. Näppis-palstalla ei julkaista mainoksia, osto- ja myyntipalstalle kuuluvaa aineistoa, merkkipäivätiedotuksia eikä onnitteleja. Toimitus päättää viestien julkaisemisesta. Lisää Näppisiä julkaistaan verkossa osoitteessa ess.fi Mieli-pide.

Lukijalta

Hollolassa ei noudatettu viestinnän periaatteita

Kaatopaikkahanke: Postimerkin kokoinen kyselyn ilmoitus oli paikallislehdessä vasta kyselyajan lopussa.

Viestintä ei ole osapuolten välistä suoria kysymyksiä eikä vastauksia. Se on tiedon antamisen ja vastaanottamisen prosessi, jossa on osallistujien tarkoituksia, oletuksia ja tulkintoja.

Oletuksiin ja tulkintoihin vaikuttavat viestin lähettäjän ja vastaanottajan tietämyksen taso ja ymmärrys sekä kiinnostus asiaa kohtaan. Viestin ja käytettyjen termien selkeys auttaa viestinnän onnistumisessa. Maakunnallisissa kuulemisissa pitää tunnustaa ja ottaa huomioon kuntien asukkaiden erilainen tietämyksen taso, mikä määrittää myös kiinnostuksen taso.

Hollolan kaatopaikasta (= kierrätyspuistohanke) kaksi esimerkkiä: Keskustelin hankkeesta erään päättäjän kanssa. Palattuamme yli tunnin kestäneeseen keskusteluun me muutamana viikkoa kuluttua totesin, kuinka eri tavalla olimme oletuksiemme ja tarkoituksiemme myötä sen tulkinneet. Päivät-Hämeen liiton muualle siirryvä erityisasiantuntija **Tapio Ojanen** tilasi hankkeen johtajana konsultilta huhtikuussa 2017 kierrä-

tyspuiston sijoituspaikkaselvityksen vuorovaikutussuunnitelmineen. Selvitys julkistettiin 24.8.2017. Tuolloin eri kuntien asukkaiden tietoisuus hankkeesta vaihteli suuresti.

Nastolassa kerättiin vuoden 2015 alussa nimiä sikäläisen hankkeen vastustusadressiin, ja kierrätyspuistosanaa ihmeteltiin: "Takarivin miesääni muistutti, että puisto on sellainen paikka, minne mennään perheen kanssa piknikille. Hän oli sitä mieltä, ettei vie perheettään sellaiseen puistoon, jota herrat parhaillaan esittelevät" (ESS 4.3.2015).

Vuotta myöhemmin sekavuus jatkui: "Kaatopaikan uusi nimitys on kierrätyspuisto. Olkaa varuillanne Nastolan montarilaiset" (ESS Näppis 12.3.2016). Maakuntakaavan kaatopaikka-alueista muistu-

Hollolalaiset eivät tienneet, koska hanke pidettiin kaava- ja nimikikkailulla "puun takana".

tettiin Nastolasta ja Orimattilasta, muttei Hollolasta.

Marraskuussa 2016 Päijät-Hämeen liitto ilmoitti tarkoituksella nastolalaisille muistuttajille ja 1 500:lle adressin allekirjoittajalle uutta paikkaa haettavan ja asukkaita kuultavan.

Ojanen mukaan yleisötalouksessa aloitetaan asukkaiden kontaktointi (ESS 24.8.2017) ja kaikkia kuntia on informoitu hankesuunnitelmissa tasapuolisesti (ESS 5.12.2017). Hän valehteli.

Hollolalaiset eivät tienneet, koska liitto ja Hollolan kunta tarkoituksella pitivät kaava- ja nimikikkailulla hankkeen maakuntakaavassa ja Hollolan strategisessa yleiskaavassa "puun takana".

Asukastilaisuudet olivat syyskuussa Lahdessa ennen lokakuussa tehtyä karttakyselyä ja vasta sen jälkeen Hollolassa.

Postimerkin kokoinen kyselyn ilmoitus oli paikallislehdessä vasta kyselyajan lopussa. Hollolalaiset tuskin olivat vuorovaikutuksen

piirissä ja jos olivatkin, eivät olleet kierrätyspuiston olevan kaatopaikan. Viestittäjän tarkoitus oli, ettei kuukaudessa epämääräisin termein viety asiaa käsitettäisi.

Ojanen myönsi sanaongelman: "Puisto on omalla tavallaan harhaanjohtava" (ESS 11.11.2017). Hänen mukaansa asiasta kiinnostuneet pääsevät vaikuttamaan sijoituspaikan valintaan (ESS 24.8.2017), mutta hän ei halunnut ottaa hollolalaisia mukaan.

Päijät-Hämeen liitto sai mitä halusi eli hyvin informoidut nastolalaiset ja muut äänestivät Hollolan tukeman ja hyvien liikenneyhteyksien Kehätien selkeäksi ykköseksi.

Nastolalaiset saivat poikkeuksellisesti vastaukset kysymyksiinsä, mutta hollolalaiset pidettiin pimenossa viestinnän periaatteiden vastaisesti.

Syrjikkö liitto hollolalaisia? Viestintäkonsultti ei joko selvittänyt taustoja tai toimi annetun käskyn mukaisesti, mikä on valitettavaa.

Olavi Uusitalo, markkinoinnin professori Hollola

Vesijärvenkatu on pidettävä entisellään

Juhani Melanen on oikealla asialla vastustaessaan Vesijärvenkadun kaventamista. Me tavalliset lahtelaiset olemme täysin kyllästyneitä jatkuviin näennäismuutoksiin ja kummallisiin ratkaisuihin keskustan kehittämisessä.

Vanhoina Lahti-filmeistä olemme nähneet, kuinka upea keskusta oli vielä 1960-luvun lopulla. Monet hienot talot olivat purkamatta, puistojen kukkaistutukset ja nurmikot hyvin hoidettuja, kadut siivottuja ja patsaat puhdistettuja.

Mannerheiminkatu, Lahdenkatu ja Vesijärvenkatu ovat tarpeellisia läpiajokatuja, jotka sujuvoittavat liikennettä. Niiden kaventaminen on sulaa hulluutta.

Ilmeisesti vastuullisilla virkamiehillä ei ole tarpeeksi tekemistä oleellisten ongelmien ratkaisemisessa. Vanhukset ja sairaat ovat lähes heitteillä. Eikö teitä kaupungin suunnittelijat hävetä moiset näperrykset?

Haukivuori Etelä-Savossa teki esimerkilliset teot viime vuonna. Niistä Lahtikin voisi ottaa oppia. Haukivuoren keskustan tuntumasta ja järven rannoilta hävitettiin 8 000 suurta puuta. Sen ansiosta kaikkialle keskustaan tuli valoisuutta. **Timo Hennala Lahti**

Uskonnon auktoriteetti vastaan henkilökohtainen moraalit

Helteen kourissa sopii pohdiskella 'ikuisia totuuksia', kuten uskon ja moraalin suhdetta. Syntykö/vahvistuuko ihmisen moraalit uskon seurauksena? Siirtykö vastuu omista pahoista teoista uskon ja anteeksiannon kautta yksilön ulkopuolelle?

Torstaina 26.7. tuli TV1:stä dokumentti, *Katolisen kirkon suojissa*, jossa selvitettiin pedofiliaepäilyjen käsittelyä katolisen kirkon piirissä.

Ohjelma pani miettimään, että sokeja usko kirkkoon ja sen opetuksiin voi johtaa moraalit 'kollektivisointiin'.

Kun erehtymätön kirkko antaa tunnustetut rikkomukset anteeksi, omalletunulle ja henkilökohtaiselle moraalille ei jää tarvetta eikä tilaa, vaan mittaan kyseenalaistamaton usko riittää.

Kirjailijaklassikko, harras ortodoksi, **F.M. Dostojevski**, lausah-

ti aikoinaan: "Jos jumalaa ei ole, kaikki on luvallista".

Edellä mainitun tv-ohjelman nähtyään päinvastainen ajatus nousee mieleen: Kaikki mitä kirkko ei ole nimenomaan kieltänyt, on luvallista. Rikkomukset tunnustava saa ne anteeksi "maallisen" lain selän takana.

Pedofiilasta syytetty pappi totesi, että pappisministeriössä ei opetettu mitään seksuaalisuudesta eikä moraalista. Hän ei ymmär-

Maailmalla tehdään enemmän työtä aborttilainsäädännön lieventämistä vastaan kuin pedofiilain kitkemiseksi kirkosta.

tänyt tekevänsä väärin kosketellessaan lapsia.

Paavin (**Pius XI**, 1922) tekemän muutoksen jälkeen hyväksikäyttö ei ollut enää rikos lasta, vaan ripin sakramenttia kohtaan.

Taustalla oli pelko, että papit hyödyntäisivät ripissä kuulemiaan asioita vaatiakseen seksiä.

Kirkon salaisuusien kehä syveni, poliisille kertova piispa saateittiin erottaa kirkosta.

Nykyinen argentiinalaissyntyinen paavi **Franciscus I** on koettanut korjata tilannetta, mutta yhden paavin on vaikea muuttaa 'erehtymättömän' organisaation suuntaa.

Katolisten moraaliprioriteeteista kertoo paljon se, että maailmalla tehdään paljon enemmän työtä aborttilainsäädännön lieventämistä vastaan kuin todellisia toimia pedofiilain kitkemiseksi kirkosta.

Uskon ja moraalit kytkenään on mielestäni hienosti kiteyttänyt ranskalainen elokuvaohjaaja **Jean-Pierre Melville** pari vuotta ennen kuolemaansa 1970-luvun alussa:

"Minulla ei ole mitään poliittista tai uskonnollista oppia. Minulle jää siis vain moraalit ja omatunto. Oman lakikirjan ensimmäinen ja ainoa pykälä on hyvin yksinkertainen: Älä tee mitään, mistä voisi olla kiusaa lähimmäisesi. Olen pyrkinyt hoitamaan asiat niin, että en aiheuta harmia kenellekään."

Jatkuvassa helteessä hikeä pyyhkien meidän ei ole aihetta ryp-pyötsäisesti murehtia maailman meno. Mutta ei ole silti pahitteeksi haaveilla, kuinka paljon helpompaa ja rauhallisempaa meillä ihmisparoilta olisi, jos Melvillen lakikirjaa edes jossain määrin noudatettaisiin.

Matti Annola Lahti

Pitkulainen Häme on haasteellinen

ESS:n mieli-pidesivu osoittaa, että ehdokkaiden vaalikampanjat ovat alkaneet. Kantaa otetaan asiaan jos toiseenkin. Sunnuntain lehdessä kantahämäläinen ehdokas kirjoitti poikkiradan hyödyttävän Päijät-Hämettä. Hyvin paljon mahdollista, että näin voisi tapahtua.

Lahtelaisesta näkökulmasta näkisin, että jos rantarata Helsingistä Loviisan kautta itään toteutuu, niin kauttaliikenne Lahden kautta vähenee. Painopiste siirtyy enemmän etelään.

Hämeen vaalipiiri on haasteellinen sen pitkulaisen muodon takia. Tunnelma on kuin pesäpallon itä-länsiottelussa. **Eeva Rautamäki**